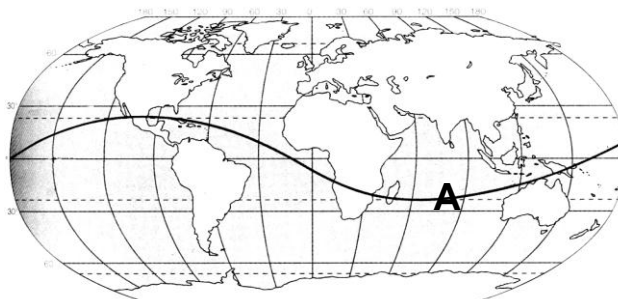

Хувилбар “А”

- Газрын зураг дээр ижил өндөртэй гадаргыг холбосон шугамыг юу гэж нэрлэх вэ?
А.Изотерм В. Изогон С. Изогипс D. Изобат Е. Изобар
- Дэлхий нарыг ямар хугацаанд нэг бүтэн тойрох вэ?
А.150 сая км В.365 хоног С.24 цаг D.29.5 хоног Е.109 дахин
- Хойд тропикийн шугам ямар эх газруудыг дайран өнгөрдөг вэ?
А.Еврази, Хойд Америк, Австрали В.Еврази, Өмнөд Америк, Хойд Америк
С.Хойд Америк, Африк, Австрали D.Хойд Америк, Еврази, Африк
Е.Африк, Өмнөд Америк, Австрали
- Цэгийн оронд тохирох үгийг сонгоно уу. Аливаа юмс, үзэгдлийн тархалт, байршлын хил хязгаарыг өнгө, зураас, үсэг бичиг болон шугамыг ашиглан үзүүлэх аргыг .....гэнэ.
А.цэгийн арга В. талбайн арга С.ижил шугамын арга D.тэмдэгтийн арга
- Экватор дээр үдийн нарны эгц тусгал ямар байх вэ?
А.Хэзээ ч эгц тусахгүй Б.Жилд нэг удаа В.Жилд хоёр удаа Г.Жилд дөрвөн удаа
- Буд гариг хаана орших вэ?
А.Сугар, Дэлхий хоёрын дунд В.Ангараг, Дэлхий хоёрын дунд
В.Санчир, Бархасбадь Г.Сугар, Нар хоёрын дунд
- Нарны аймгийн ямар гарагуудад нар баруунаас гарч зүүн жаргадаг вэ?
А. Буд ,ангараг Б. Сугар , тэнгэрийн ван В.дэлхий ван, санчир Г.бархасбадь, дэлхий
- Дэлхий ямар хэлбэртэй вэ?
А.Геоид Б.хүнхэр В.Бөмбөрцөг Г.Эллипсоид
- Цэгийн оронд тохирох үгийг сонгоно уу?
Дэлхийн тэнхлэгээ эргэх хөдөлгөөний улмаас үүсэх шугаман хурд нь .....
А. Өргөрөг бүр дээр ижил байна Б. Уртагийн дагуу өөрчлөгдөнө
В. Экватороос туйл руу багасана Г. Экватороос туйл руу ихсэнэ D. Уртраг, өргөргөөс шалтгаална
- Нарны аймгийн бүрэлдэхүүнд аль хамаарахгүй вэ?
А.Аммиакийн хийБ. Тоосонцор В.Усан дусал Г.Сүүлт од
- Нарны эгц тусгалыг үзүүлсэн тахир шугам дээр А гэж тэмдэглэгдсэн газарт хэдэн сарын хэдний өдөр болж байх боломжтой вэ?

А.9 сарын 23 В. 3 сарын 21

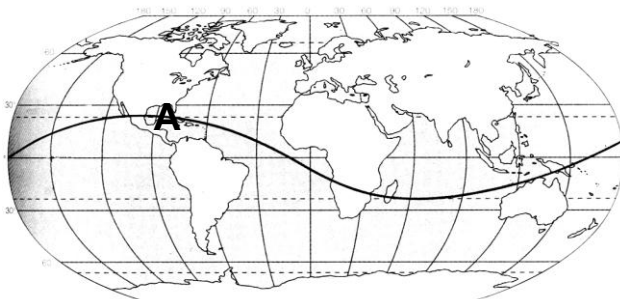
С. 6 сарын 22 D. 12 сарын 22

Е. 10 сарын 22

12. Цэгийн оронд тохирох үгийг сонгоно уу. Геологийн бүтцээр хуурай газартай адилхан эх газрын усан доорх үргэлжлэл болох далайн ёроолын хэсгийг . . . . . гэнэ.
- А. арал В. эх газрын тан С. булан D. хойг E. садраа эрэг
13. 3 цагийн хугацаанд дэлхий тэнхлэгээ хэдэн градусаар эргэх вэ?
- А. 60° В. 15° С. 30° D. 75° E. 45°
14. Нар зенитэд (эгц дээрээс тусах) 2 удаа байрладаг хотыг сонгоно уу?
- А. Сингапур ($X.Ө 1^{\circ}20'$) В. Лос-Анжелос ($X.Ө 34^{\circ}$) С. Санкт-Петербург ($X.Ө 60^{\circ}$)
D. Буэнос-Айрес ($Ө.Ө 35^{\circ}$) E. Рим ($X.Ө 42^{\circ}$)
15. Астрономийн буюу 1 одон орны нэгж (о.о.н)-ийн зайн хэмжээ хэд вэ?
- А. 150 сая км В. 130 сая км С. 170 сая км D. 100 сая км E. 80 сая км
16. Нэг цагийн бүс уртрагийн хэдэн градустай тэнцэх вэ?
- А. 24° В. 15° С. 360° D. 30° E. 45°
17. Нью-Йорк ($X.Ө 41^{\circ}2'$, БУ 74°) хотоос Мехико ($X.Ө 19^{\circ}30'$, БУ 99°) хот руу зорчигч тээврийн онгоц хөөрөв. Мехико хот Нью-Йоркоос аль зүгт орших вэ?
- А. Зүүн өмнө В. Зүүн хойд С. Баруун хойд D. Баруун өмнө E. Хойд
18. Газарзүйн мэдээллийн систем гэж юу вэ?
- А.Орон зайн ялгааг программын тусламжтайгаар давхаргуудад хуваан үзүүлдэг арга
В.Байгаль, нийгмийн юмс үзэгдлийн орон зайн мэдээллийг компьютерийн тусламжтайгаар дүрслэн үзүүлдэг систем
С.Байгаль, нийгмийн юмс үзэгдлийн орон зайн хамаарлыг үзүүлдэг компьютерийн программ
19. Зайнаас тандах судлал гэж юу вэ?
- А.Гадаргын зургийг авах арга
В.Гадарга дээрх биетүүдийн ойлгосон, цацруулсан долгионыг хэмжиж, боловсруулалт хийх замаардэлхийг судлах
С.Дэлхийн гадаргын хиймэл дагуулуудыг хэлнэ
D.Гадарга дээрх биетүүдийн ойлгосон, цацруулсан долгионыг хэмжиж, боловсруулалт хийдэг багаж
20. Гадаргыг хавтгай дээр буулгахад ашигладаг аргыг юу гэдэг вэ?
- А.Зурагзүйн гажилт В.Зурагзүйн масштаб С.Зурагзүйн тусгаг D.Глобус

Хувилбар “ Б ”

- Газрын зураг дээр ижил даралттай гадаргыг холбосон шугамыг юу гэж нэрлэх вэ?
А.Изотерм В. Изогон С. Изогипс D. Изобат Е. Изобар
- Дэлхий нарыг ямар хурдтай тойрдог вэ?
А.30км/сек В. 300км/сек С.24 км/цаг D. 33км/сек Е. 464км/сек
- Өмнөд тропикийн шугам ямар эх газруудыг дайран өнгөрөх вэ?
А. Хойд Америк, Еврази, Австрали В. Австрали, Африк, Антарктид С. Өмнөд Америк, Африк, Австрали
D. Өмнөд Америк, Еврази, Африк Е. Антарктид, Өмнөд Америк, Еврази
- Цэгийн оронд тохирох үгийг сонгоно уу. Аливаа юмс, үзэгдлийн тоо хэмжээний адил утгатай цэгүүдийг муруй шугамаар холбон үзүүлэх аргыг ..... гэнэ.
А.цэгийн арга В. талбайн арга С.ижил шугамын арга D.тэмдэгтийн арга
- Матрын зам дээр үдийн нарны эгц тусгал ямар байх вэ?
А.Хэзээ ч эгц тусахгүй Б.Жилд нэг удаа В.Жилд хоёр удаа Г.Жилд дөрвөн удаа
- Далай ван гариг хаана орших вэ?
А.Сугар, Дэлхий хоёрын дунд Б.Тэнгэрийн ван, Дэлхий ван хоёрын дунд
В.Санчир, Бархасбадь Г.Сугар, Нар хоёрын дунд
- Нарны аймгаас цааш галактик болон огторгуйн зайн нэгж юу вэ?
А.Гэрлийн жил В.Одон орны нэгж С.Галактикийн жил D.Орбитын зам
- Дэлхий сансараас ямар хэлбэртэй харагддаг вэ?
А.Геонид Б.хүнхэр В.Бөмбөрцөг Г.Эллипсоид
- Нарны аймгийн ямар гарагууд дагуулгүй вэ?
А. Буд ,ангараг Б. Сугар , Буд В.дэлхий ван, санчир Г.бархасбадь, дэлхий
- Цэгийн оронд тохирох үгийг сонгоно уу?
Дэлхийн тэнхлэгээ эргэх хөдөлгөөний улмаас үүсэх даялах хүч нь .....
А. Өргөрөг бүр дээр ижил байна Б. Хойд, өмнөд хагаст ижил зүй тогтол үүсгэнэ
В. Экватороос туйл руу багасана Г. Экватороос туйл руу ихсэнэ Д. Хойд, өмнөд хагаст ялгаатай зүй тогтол үүсгэнэ
- Нарны аймгийн бүрэлдэхүүнд аль хамаарахгүй вэ?
А.Метан Б. Тоосонцор В.Усан дусал Г.Сүүлт од
- Нарны эгц тусгалыг үзүүлсэн тахир шугам дээр А гэж тэмдэглэгдсэн газарт хэдэн сарын хэдний өдөр болж байх боломжтой вэ?

A. 9 сарын 23 В. 3 сарын 21 С. 6 сарын 22 D. 12 сарын 22 E. 10 сарын 22

13. Цэгийн оронд тохирох үгийг сонгоно уу. Геологийн бүтцээр хуурай газартай адилхан эх газрын далай руу түрж орсон хэсгийг . . . . . гэнэ.

A. арал В. эх газрын тан С. булан D. хойг E. садраа эрэг

14. 4 цагийн хугацаанд дэлхий тэнхлэгээ хэдэн градусаар эргэх вэ?

A. 60° В. 15° С. 30° D. 75° E. 45°

15. Нар зенитэд (эгц дээрээс тусах) 1 удаа байрладаг хотыг сонгоно уу?

A. Сингапур (Х.Ө $1^{\circ}20'$) В. Асуан (Х.Ө 23°) С. Санкт-Петербург (Х.Ө 60°)

D. Буэнос-Айрес (Ө.Ө 35°) E. Рим (Х.Ө 42°)

16. Нэг минутын нутаг уртрагийн хэдэн градустай тэнцэх вэ?

A. 4° В. 15° С. 360° D. 1° E. 45°

17. Мехико (Х.Ө $19^{\circ}30'$, БУ 99°) хотоос Нью-Йорк (Х.Ө $41^{\circ}2'$, БУ 74°) хот руу зорчигч тээврийн онгоц хөөрөв.

Нью-Йорк хот Мехикогоос аль зүгт орших вэ?

A. Зүүн өмнө В. Зүүн хойд С. Баруун хойд D. Баруун өмнө E. Хойд

18. Газарзүйн мэдээллийн систем гэж юу вэ?

A. Орон зайн ялгааг программын тусламжтайгаар давхаргуудад хуваан үзүүлдэг арга

В. Байгаль, нийгмийн юмс үзэгдлийн орон зайн мэдээллийг компьютерийн тусламжтайгаар

дүрслэн үзүүлдэг систем

С. Байгаль, нийгмийн юмс үзэгдлийн орон зайн хамаарлыг үзүүлдэг компьютерийн программ

19. Зайнаас тандах судлал гэж юу вэ?

A. Гадаргын зургийг авах арга

В. Гадарга дээрх биетүүдийн ойлгосон, цацруулсан долгионыг хэмжиж, боловсруулалт хийх замаар дэлхийг судлах

С. Дэлхийн гадаргын хиймэл дагуулуудыг хэлнэ

D. Гадарга дээрх биетүүдийн ойлгосон, цацруулсан долгионыг хэмжиж, боловсруулалт хийдэг багаж

20. Гадаргыг хавтгай дээр буулгахад зай, урт, талбай, өнугийн хэмжээ бодит байдлаас өөр байхыг юу гэдэг вэ?

A. Зурагзүйн гажилт В. Зурагзүйн масштаб

С. Зурагзүйн тусгаг D. Глобус

Хувилбар “В”

1. Гэрлийн жил юуны нэгж вэ?
а. цаг хугацааны   б. хурдны   в. зайны   г. нарны энергийн
2. Хамгийн жижиг гариг аль нь вэ?
а. буд   б. сугар   в. ангараг   г. бархасбадь
3. Нарны хиртэлт хэзээ болох вэ?
а. 15-нд   б. 30-нд   в. 22,23-нд   г. 7,8-нд
4. Дэлхийн хэлбэр аль нь вэ?
а. бөмбөрцөг   б. геоид   в. эллипсоид   г. хүнхэр
5. Дэлхийн радиус ойролцоогоор хэдэн км вэ?
а. 6400   б. 12 000   в. 25 000   г. 40 000
6. Аль гаригт жил удаан үргэлжлэх вэ?
а. буд   б. бархасбадь   в. тэнгэрийн ван   г. санчир
7. Жижиг гаригуудын хүрээ хаана орших вэ?
а. буд ба нарны хооронд   б. дэлхий ба ангарагийн хооронд
в. дэлхий ба сарны хооронд   г. ангараг ба сугарын хооронд
8. Сар ганц талаараа дэлхийрүү байнга хардагийн учир юу вэ?
а. сарны тэнхлэг дэлхийрүү хазайсан
б. дэлхийн татах хүч сарны нэг талд илүү
в. сарны тэнхлэгээ эргэх хугацаа нь дэлхийг тойрох хугацаатай адил
г. дэлхий сартай адил хурдаар тэнхлэгээ эргэдэг
9. Гаригууд яагаад гэрэлтэж харагддаг вэ?
а. гэрэл цацруулдаг   б. нарны гэрлийг ойлгодог
в. сарны гэрлийг ойлгодог   г. одны гэрлийг ойлгодог
10. Аль нь хамгийн бага нягттай гариг вэ?
а. буд   б. сугар   в. дэлхий   г. санчир
11. Сарны хиртэлт хэзээ болох вэ?
а. 30-нд   б. 15-нд   в. 7,8-нд   г. 22-нд
12. Экватор дээр үдийн нар жилдээ хэдэн удаа эгц тусах вэ?
а. хэзээ ч эгц тусахгүй   б. жилд 1 удаа
в. жилд 2 удаа   г. жилд 4 удаа
13. Дэлхий хэзээ үүсэн вэ?
а. МЭӨ 4000 онд   б. 2 сая жилийн өмнө
в. 4,5 тэрбум жилийн өмнө   г. 10 тэрбум жилийн өмнө
14. Буд гариг хаана орших вэ?
а. сугар ба дэлхийн хооронд   б. дэлхий ба ангарагийн хооронд
в. санчир ба будын хооронд   г. сугар ба нарны хооронд
15. Дэлхийд хамгийн ойрхон орших хоёр гариг аль нь вэ?

а. буд ба ангараг   б. сугар ба бархасбъадь

в. буд ба бархасбадь   г. ангараг ба сугар

16. Энгийн нүдээр харагддаг гариг аль нь вэ?

а. сугар   б. буд   в. дэлхий   г. санчир

17. Нарны энергийн эх сурвалж юу вэ?

а. H_2 -ын шаталт   б. нарны нягтралаас үүсэх энерги

в. H_2 -өөс He-д шилжих урвал   г. He-ээс H_2 -д шилжих урвал

18. Сар дэлхийг ямар хугацаанд тойрох вэ?

а. 3 сар   б. 6 сар   в. 29,5 хоног   г. 1 жил

19. Саран дээр хамгийн их нь аль вэ?

а. ус   б. агаар мандлын хий   в. өрх тогоо   г. мөс

20. Наранд хамгийн ойрхон гариг аль нь вэ?

а. буд   б. сугар   в. санчир   г. дэлхий ван

10-р ангийн чулуун мандал сэдвийн тест

Хувилбар А

- Чулуун мандлын зузаан ойролцоогоор . . . . . км.
А. 150 км   Б.100км   В.300км   Г.50км
- Одоогийн хандлага хэвээр үргэлжилбэл.
а. Атлантын далай нарийн болно
б. Номхон далай өргөн болно
в. Калифорнийн хойг Хойт Америкаас сална
г. Вест-Индийн арлууд далайн усан доогуур орно
- Дараах элементүүдийн аль нь газрын давхаргад бага вэ?
а. хүчилтөрөгч   б. цахиур   в. Хөнгөнцагаан   г. устөрөгч
- Магма, лаав 2-ын төсөөтэй болон ялгаатай талуудыг сонгоно уу?
А. нэг нь шингэн нөгөө нь хатуу   Б.нэг нь хурдан урсгалтай нөгөө нь удаан
В. нэг нь халуун нөгөө нь хүйтэн   Г.нэг нь газрын гадаргад гарсан нөгөө нь газрын гүнд
- Газрын давхаргын доор мантийн дээр орших уян налархай давхаргыг сонгоно уу?
А.Атмосфер   Б.Литосфер   В.Тропосфер   Г.Астеносфер
- Дэлхийн гадаад цөмд бодис ямар төлөвт орших вэ?
А.Хатуу   Б.Шингэн   В.Халуун хайлмал   Г.Шатаж буй хий
- Чулуун мандалд зонхилдог 8 элементийн эзлэх нийт хувь хэд вэ?
А.25%   Б.50%   В.98%   Г.99%
- Хавтангуудын ямар хөдөлгөөнөөс Атлантын далайг үүссэн гэж үздэг вэ?
А. Түлхэлцэх   Б. зөрж шилжих   В. Холдон салах
- Газрын давхаргын зузаан далайн ёроолд ойролцоогоор хэд байх вэ?
А.50 км   Б.50м   В.5км   Г.5м
- Боржин чулуу ямар чулуулагт хамаарагдах вэ?
А.Магмын чулуу   Б.Хувирмал чулуу   В.Тунамал чулуу   Г.Аль нь ч биш
- Дараах нутгуудад ямар өгөршил давамгайлахыг харгалзуулан холбоно уу?
А.хими   1.хуурай уур амьсгалтай
Б.температурын   2. Чийглэг дулаан уур амьсгалтай нутаг
В.физик   3. Говь цөл нутагт
Г.Биологийн   4.ургамал амьтан элдэв бактерийн амьдрал
А.1в2а3б4г   Б.1А2Б3В4Г   В.1Б2А3Г4В   Г.1А2В3Г4Б
- Чулуулгийг гарал үүслээр нь юу гэж ангилдаг вэ?
а.Бялхмал,шургамал,тунамал   б.Шургамал,тунамал,хувирмал
в.Тунамал,магмын,хувирмал   г. Магмын,хувирмал,сэвсгэр
- Дэлхийн төвд $T^0 = \dots ^\circ\text{C}$ бөгөөд энэ нь . . . . .ны . . . . . ын температуртай ойролцоо юм.

А. 5000, нар, гүний   Б. 3500, сар, гадарга В. 5000, нар, гадага Г.10000, нар, гадарга

14. Хуурай газартай харьцуулахад далайн ёроол харьцангуй.....

а. маш залуу

б. маш эртний

в. адил настай

г. зарим нь залуу зарим нь настай

15. Эрдсүүдийг химийн найрлагаар нь 9 ангилдаг. Дан эрдэсд аль нь хамаарагдах вэ?

А. Зэс

Б.Гянт

В.Фосфорит

Г.Кальцит

16. Чулуулгийн хатуулгыг Моосын шатлалаар ангилна. Хамгийн хатуулаг багатайг нь сонгоно уу?

А. Кварц

Б. Апатит

В.Алмааз

Г.Танар

17. Эндоген хүч аль нь вэ?

А. Газар хөдлөлт

Б. Голын ус

В.Дэлхийн эргэлт

Г.Сарны татах хүч

18. Сан Андреасын зөрөг ямар 2 хавтангийн хөдөлгөөнөөр үүссэн бэ?

А. Наска ба Өмнөд америк

Б.Энэтхэг ба Ази

В.Номхон далай ба хойд Америк

Г.Африк ба Араб

19. Газар хөдлөлтийн хүчийг хэмжихэд Рихтерийн ба Меркаллын гэсэн хоёр төрлийн шатлал ашигладаг. Меркаллын шатлал хэдэн баллаар хэмждэг вэ?

А. 1-6

Б.1-9

В.1-10

Г.1-12

20. Галт уулыг бялхах байдал, магмын найрлагаар нь ангилсаныг нь сонгоно уу?

А.Бялхаж буй

Б.Төв бялхалтын

В.Давхраат

Г.Унтарсан

Хувилбар Б

- Дэлхийн цөм барагцаалбал хэд вэ?
а. дэлхийн радиусын $\frac{1}{10}$ б. дэлхийн радиусын $\frac{1}{4}$
в. дэлхийн радиусын $\frac{1}{2}$ г. дэлхийн радиусын $\frac{3}{4}$
- Дараах элементүүдийн аль нь газрын давхрагад их вэ?
а. хөнгөнцагаан б. хүчилтөрөгч в. устөрөгч г. цахиур
- Дэлхийн чулуун мандлыг . . . . аад хавтан бүрдүүлэхээс . . . . нь том, ... нь бага бага.
А.30, 10, 20 Б.30, 5, 25 В. 30, 15, 15
- Элэгдлийн процессд хамгийн их нөлөөтэй нь аль вэ?
а. урсгал ус б. мөсөн гол в. салхи г. долгион
- Чулуун мандлын хавтангуудын дундаж хурд ойролцоогоор хэд вэ?
а. 10 мм/жил б. 10 см/жил в. 10 м/жил г. 10 км/жил
- Газрын давхрагын зузаан ойролцоогоор хэдэн км вэ?
а. 35 км б. 45 км в. 35-45 км г. 70 км
- Дэлхийн дотоод цөмд бодис ямар төлөвт орших вэ?
А.Хатуу Б.Шингэн В.Халуун хайлмал Г.Шатаж буй хий
- Агаар мандалд байх азотын эзлэх хувь хэд вэ?
А.25% Б.50% В.78%
- Хавтангуудын ямар хөдөлгөөнөөс Гималайн нуруу үүссэн гэж үздэг вэ?
А. Түлхэлцэх Б. зөрж шилжих В. Холдон салах
- Газрын давхаргын зузаан уулархаг газар ойролцоогоор хэд байх вэ?
А.50 км Б.50м В.5км Г.70км
- Элс ямар чулуулагт хамаарагдах вэ?
А.Магмын чулуу Б.Хувирмал чулуу В.Тунамал чулуу Г.Аль нь ч биш
- Эх газруудын нэгдмэл нэг Пангей тив байгаад задарч шилжин нүүснийг юугаар нотлох вэ?
А.Эх газруудын эргийн шугмын хэлбэр,эртний уур амьсгалын ул мөр
Б.Ургамал,амьтны чулуужсан үлдэгдлийн ижил төсөөтэй байдал
В.Чулуулгийн бүтэц,физик,хими,геологийн шинж чанарын төсөөтэй байдал
Г.Дээрх нөхцлүүдийн харилцан үйлчлэлийн хам шинжээр
- Газар хөдлөлт хүчтэй явагдах 3 бүс аль нь вэ?
А.Номхон далайн,Газар дундын тэнгисийн,Далайн гол нуруудын бүс
Б. Атлантын далайн,Газар дундын тэнгисийн,Далайн гол нуруудын бүс
В. Номхон далайн,Хар тэнгисийн,Далайн гол нуруудын бүс
Г. Номхон далайн,Газар дундын тэнгисийн,Эх газрын
- Уулын чулуулгийн эрдсийн химийн найрлага өөрчлөгдөхгүй боловч том,жижиг янз бүрийн хэсгүүдэд бүтрах өгөршилтийг юу гэж нэрлэдэг вэ?

А.Органик өгөршилт Б.Физик өгөршилт В. Химийн өгөршилт Г. Бүгд буруу

15. Эрдсүүдийг химийн найрлагаар нь 9 ангилдаг. Дан эрдэсд аль нь хамаарагдах вэ?

А. Алмааз   Б.Гянт   В.Фосфорит   Г.Кальцит

16. Чулуулгийн хатуулгыг Моосын шатлалаар ангилна. Хамгийн хатуулгыг сонгоно уу?

А. Кварц   Б. Апатит   В.Алмааз   Г.Танар

17. Экзоген хүч аль нь вэ?

А. Газар хөдлөлт   Б. Голын ус   В.Дэлхийн эргэлт   Г.Сарны татах хүч

18. Гималайн нуруу ямар 2 хавтангийн хөдөлгөөнөөр үүссэн бэ?

А. Наска ба Өмнөд америк   Б.Энэтхэг ба Ази

В.Номхон далай ба хойд Америк   Г.Африк ба Араб

19. Газар хөдлөлтийн хүчийг хэмжихэд Рихтерийн ба Меркаллын гэсэн хоёр төрлийн шатлал ашигладаг.Рихтерийн шатлал хэдэн магнитудаар хэмждэг вэ?

А. 1-6   Б.1-9   В.1-10   Г.1-12

20. Галт уулыг үүсэх байдлаар нь ангилсаныг нь сонгоно уу?

А.Бялхаж буй   Б.Төв бялхалтын   В.Давхраат   Г.Унтарсан

Хувалбар А

- Хийн мандлын найрлагад хамгийн бага эзэлдэг элемент аль нь вэ?
А. Ксенон Б. Азот В. Метан Г. Криптон
- Дэлхийн бөмбөрцгийн гадна талаар ..... хүрээлэн тогтдог
А. Агаар Б. Ус В. Хий Г. Усан мандал
- Нарнаас ирэх явцад цацрагын зарим хэсэг нь үүлнээс , зарим хэсэг нь агаарын хатуу хольцоос буцаж ойн газрын гадаргад ирхэд зарим хэсэг буцаж ойно үүнийг ..... гэнэ
А. Ойсон цацраг Б. Цацраг В. Нарны тусгалын онцог Г. Нарны тусгал
- Дэлхийн гадаргаас дээш хийн мандлын хүрээнд авч үзвэл агаарын температур янз бүрээр өөрчлөгдөнө үүнийг юу гэх вэ?
А. Температурын өөрчлөлт Б. Температурын хуваарьлалт
В. Температурын босоо хуваарьлалт Г. Температур
- Тропосфер ба стратосферийн дотоод мандал түүнээс дээшхийг ..... гэнэ.
А. Дотоод хийн мандал Б. Гадаад хийн мандал В. Хийн мандал
- Ойсон цацрагын хэмжээ голдуу хувиар илэрхийлэгдэх ба үүнийг юу гэх вэ?
А. Дальбедео Б. Альбедео В. Геотермал
- Агаарын дулааны горимын үзүүлэлтүүд дотроос хоногийн дундаж температур аль нь вэ?
А. Үнэмлэхүй их ба бага утгын нийлбэрийн 2 т хуваана.
Б. Үнэмлэхүй их ба бага утгын нийлбэрийн
В. Үнэмлэхүй их ба бага утгын нийлбэрийн зөрүү
- Экватороос 2 тийш 10° –ын өргөрөг хүртэл ямар даралтын муж байх вэ?
А. Бага даралтын муж Б. Их даралтын муж
- Агаарын даралт температураас хэрхэн өөрчлөгдөх вэ? Шалтгааныг бинэ үү
.....
- Агаарын даралт дэлхийн гадрага дээр ямар байдлаар хуваарьлагдах вэ?
А. Босоо Б. Хэвтээ В. Бүслэг Г. Налуу
- Даралтын зөрүү их байх тусам салхины зөрүү ямар байх вэ?
А. Их Б. Бага В. Өөрчлөгдөхгүй Г. Тодорхой хэмжээнл өөрчлөгдөнө
- Экваторын 2 талд орших өндөр даралтын мужийн хүрээнд бүрэлддэг, температур ихтэй хуурай халуун энэ ямар агаарын масст хамрагдар вэ?
А. Хүйтэн орны агаарын масс Б. Сэрүүн орны агаарын масс
В. Халуун орны агаарын масс Г. Дулаан орны агаарын масс
- Хийн мандлын үе давхаргуудыг өндрөөр нь харгалзуул
Тропосфер 690км
Мезосфер 85км
Экзосфер 1000км
Термосфер 6-20км

Стратосфер

50км

14. Агаарын үнэмлэхүй чийг ба чийгийн багтаамж 2-н ялгаа

А. Дутмаг чийг   Б. Харьцангуй чийг   В. Үнэмлэхүй чийг   Г. Үнэмлэхүй чийгийн багтаамж

15. Дунд мандлын үүл буюу 2000-6000м –н өндөрт ямар ямар үүл багтах юэ? Нэрлэж бичнэ үү

.....

16. Агаарын тунадасыг хэд ангилдаг вэ?

А. 2   Б. 3   В. 4   Г. 5

17. Агаарын орчил урсгалыг хэд ангилах вэ?

А. 2   Б. 3   В. 4   Г. 5

18. Туйл орчмын их даралтын мужаас сэрүүн орны бага дэрэлтын мужруу..... хөдөлгөөн үүснэ.

А. Салхи   Б. Агаар   В. Уур амьсгал   Г. Температур

19. Агаарын температур 10 градус , харьцангуй чийг 78% бол үнэмлэхүй чийг ба харьцангуй чийгийг ол

20. 20 градус температуртай агаарт 5грамм чийг агуулагдаж байв харьцангуй ба дутмаг чийгийг тодорхойл

Хувилбар Б

- Хийн мандалын найрлагад хамгийн их эзэлдэг элемент аль нь вэ?
А. Азот   Б. Хүчилтөрөгч   В. Устөрөгч   Г. Гели
- Газарын газрын гадаргад хамгийн ойр орших агаарын давхрага аль нь вэ?
А. Тропосфер   Б. Экзосфер   В. Термосфер   Г. Мезосфер
- Нарнаас дэлхийн гадрага дээр ирж байгаа энергийн нэгдлийг..... гэнэ.
А. Нийлмэл цацраг   Б. Нарны цацраг   В. Сарнысан цацраг   Г. Цацраг
- Агаарын темпратур өөрчлөгдөх 5 шалтгааныг бичнэ үү
.....
- Дэлхийн нарнаас ирэх дулаан ба дэлхийгээс гадагш алдагдах дулааныг..... гэнэ.
А. Блансе   Б. Дэлхийн дулааны бланс   В. Дулаан алдагдал   Г. Дулааны элэгдэл
- Туйл талаасаа +10 градусыг эзотермээр хязгаарлагдана энэ ямар бүслүүр вэ?
А. Сэрүүн бүслүүр   Б. Халуун бүслүүр   В. Хүйтэн бүслүүр   Г. Дулаан бүслүүр
- Агаарын даралт гэдэг нь ..... хэлнэ.
А. Агаарын блансын жинг хэлнэ   Б. Агаарын жинг хэлнэ
- Экватороос хоёр тийш 10 градусыг өргөрөг хүртэл ямар даралтын муж байх вэ?
А. Бага даралтын муж   Б. Их даралтын муж
- Дэлхийн гадарга дээр ирж байгаа , тэнд алдагдаж байгаа цацрагын харьцааг..... гэнэ.
А. Цацраг   Б. Цацрагын бланс   В. Нарнаас ирэх дулаан   Г. Нарны цацраг
- Мэлхий ба матрын замаас экваторлуу чиглэж буй салхи нь ямар салхи вэ?
А. Пассат   Б. Муссон   В. Баруун зүгийн салхи   Г. Зүүн зүгийн салхи
- Далай их газрын хооронд үүсэх ба улирлаар салхилна.
А. Сэрүүн орны муссон   Б. Хүйтэн орны муссон   В. Муссон
- Нарны цацрагыг хэд ангилдаг вэ? Нэрлэж бич
А. 2   Б. 3   В. 4
.....
- Хамгийн дулаан сарын 0 градуст изотерм болон хойд өмнөд туйлын дунд оршино энэ ямар бүслүүр вэ?
А. Мөнх хүйтний бүслүүр   Б. Сэрүүн бүслүүр   В. Халуун бүслүүр   Г. Хүйтэн бүслүүр
- Хийн мандлын үе давхрагыг харгалзуул
Тропосфер   дунд мандал
Мезосфер   орчих мандал
Экзосфер   халуун давхраа
Термосфер   гадаад давхраа
Стратосфер   давхраат мандал
- Дэлхийн гадрага агаар мандал дулааны гормын ерөнхий зүй тогтлоос үйднэ дэлхий дээр хэдэн бүслүүрт ялгарч үздэг вэ?
А. 6-н бүслүүр   Б. 7-н бүслүүр   В. 8-н бүслүүр   Г. 4-н бүслүүр

16. Агаарт тухайн үед бэлэн оршиж байгаа усны уурын хэмжээг..... гэнэ.

А. Үнэмлэхүй чийг   Б. Үнэмлэхүй чийгийн багтаамж   В. Харьцангуй чийг   Г. Дутмаг чийг

17. Тодорхой темпратуртай агаар шингээж болох усны уурын дээд хэмжээг..... гэнэ

А. Үнэмлэхүй чийг   Б. Үнэмлэхүй чийгийн багтаамж   В. Харьцангуй чийг   Г. Дутмаг чийг

18. Дээд мандлын үүл буюу 6000м-с дээш үүлэнд ямар ямар үүл багтах вэ? Нэрлэж бичнэ үү?

.....

19. Агаарын темпратур 10 градус харьцангуй чийг 69% бол үнэмлэхүй ба дутмаг чийгийг ол

20. 20 градус темпратуртай агаарт 5 грамм чийг агуулагдаж байв харьцангуй ба дутмаг чийгийг тодорхойл

Хувилбар В

- Газарын гадарга орчмын агаарын давхарга хөрснөөс болон усан дуслууд буюу мөсний талстууд бөөгнөрөн бүгжүүлж..... үүснэ.
- Дэлхийн бөмбөрцөгийн гадана талаар ..... хүрээлэн тогтдог.
  - Агаар
  - Ус
  - Усан мандал
  - Хий
- Нарнаас ирэх явцад цацрагын зарим хэсэг нь үүлнээс, зарим хэсэг нь агаарын хатуу хольцоос буцаж ойн газарын гадаргад ирэхэд зарим хэсэг нь буцаж ойно үүнийг ..... гэнэ.
  - Ойсон цацраг
  - Цацраг
  - Нарны тусгалын өнцөг
  - Нарны тусгал
- Дэлхийн гадаргаас дээш хийн мандалын хүрээнд авч үзвэл агаарын температур янз бүрээр өөрчлөгдөнө үүнийг юу гэх вэ?
  - Температурын аарчлалт
  - Температурын хуваарьлалт
  - Температурын босоо хуваарьлалт
  - Температурын Температур
- Тропосфер ба стратосферийн дотоод мандал түүнээс дээшхийг ..... гэнэ.
  - Дотоод хийн мандал
  - Гадаад хийн мандал
  - Хийн мандал
- Ойсон цацрагын хэмжээ голдуу хувиар илэрхийлэндэх ба үүнийг юу гэх вэ? a.
  - Дальбедео
  - Альбедео
  - Геотермал
- Агаарын дулааны горимын үзүүлэлтүүд дотроос хоногийн дундаж температур аль нь вэ?
  - Үнэмлэхүй их ба бага нийлбэрийн утгыг 2-т хуваана.
  - Үнэмлэхүй их ба бага утга
  - Үнэмлэхүй их ба бага утгын нийлбэрийн зөрүү
- Экватороос 2 тийш 10 градусын өргөрөг хүртэл ямар даралтын муж байх вэ?
  - Бага даралтын муж
  - Их даралтын муж
- Агаарын даралт температураас хамаарч хэрхэн өөрчлөгдөх вэ? Шалтгааныг бич
.....
- Агаарын даралт дэлхийн гадарга дээр ямар байдлаар хуваарьлагдах вэ?
  - босоо
  - Хэвтээ
  - Бүслэг
  - Налуу
- Даралтын зөрүү их байх тусам салхиний зөрүү ямар байх вэ?
  - Их
  - Бага
  - Өөрчлөгдөхгүй
  - Тодорхой хэмжээгээр өөрчлөгдөнө
- Экваторийн 2 талд орших өндөр даралтын мужийн хүрээнд бүрэлдэдэг , температур ихтэй хуурай халуун энэ ямар агаарын массд хамаарах вэ?
  - Хүйтэн орны агаарын масс
  - Сэрүүн орны агаарын масс
  - Дулаан орны агаарын масс
  - Халуун орны агаарын масс
- Хийн мандалын үе давхаруудыг өндрөөр нь харгалзуул

Тропосфер	690км
Мезосфер	85км
Экзосфер	1000км
Термосфер	6-20км
Стратосфер	50км

14. Агаарын үнэмлэхүй чийг ба чийгийн багтаамж 2ын ялгаа

- a. Дутмаг чийг   b. Харьцангуй чийг   c. Үнэмлэхүй чийг   d. Үнэмлэхүй чийгийн багтаамж

15. Дунд мандалын үүл буюу 2000-6000м ийн өндөрт ямар ямар үүл багтах вэ? Нэрлэж бичнэ үү

.....

16. Агаарын тунадасыг хэд ангилдаг вэ?

- a. 2   b. 3   c. 4   d. 5

17. Агаарын орчил урсгалыг хэд ангилдаг вэ?

- a. 2   b. 3   c. 4   d. 5

18. Туйл орчмын их даралтын мужаас сэрүүн орны бага даралтын мужруу ..... хөдөлгөөн үүснэ.

- a. Салхи   b. агаар   c. уур амьсгал   d. темпратур

19. Үүлний төрлүүдийг латин нэршилтэй нь холбоно уу?

Давхраат бөөн	cumulus
Давхраат	stratus
Борооны давхраат	stratocumulus
Бөөн	nimbotratus

20. градус темпратуртай агаарт 5гр чийг агуулагдаж байх харьцангуй ба дутмаг чийгийг   тодорхойл.

Хувилбар Г

1. Усны уур өтгөрөх ба мөсрөх явцад орсноос болж агаарт ..... үүснэ.
2. Газарын газрын гадаргад хамгийн ойр орших агаарын давхрага аль нь вэ?
А. Тропосфер   Б. Экзосфер   В. Термосфер   Г. Мезосфер
3. Нарнаас дэлхийн гадрага дээр ирж байгаа энергийн нэгдлийг..... гэнэ.
А. Нийлмэл цацраг   Б. Нарны цацраг   В. Сарнысан цацраг   Г. Цацраг
4. Агаарын температур өөрчлөгдөх 5 шалтгааныг бичнэ үү
.....
5. Дэлхийн нарнаас ирэх дулаан ба дэлхийгээс гадагш алдагдах дулааныг..... гэнэ.
А. Блансе   Б. Дэлхийн дулааны бланс   В. Дулаан алдагдал   Г. Дулааны элэгдэл
6. Туйл талаасаа +10 градусыг эзотермээр хязгаарлагдана энэ ямар бүслүүр вэ?
А. Сэрүүн бүслүүр   Б. Халуун бүслүүр   В. Хүйтэн бүслүүр   Г. Дулаан бүслүүр
7. Агаарын даралт гэдэг нь ..... хэлнэ.
А. Агаарын блансын жинг хэлнэ   Б. Агаарын жинг хэлнэ
8. Экватороос хоёр тийш 10 градусыг өргөрөг хүртэл ямар даралтын муж байх вэ?
А. Бага даралтын муж   Б. Их даралтын муж
9. Дэлхийн гадарга дээр ирж байгаа , тэнд алдагдаж байгаа цацрагын харьцааг..... гэнэ.
А. Цацраг   Б. Цацрагын бланс   В. Нарнаас ирэх дулаан   Г. Нарны цацраг
10. Мэлхий ба матрын замаас экваторлуу чиглэж буй салхи нь ямар салхи вэ?
А. Пассат   Б. Муссон   В. Баруун зүгийн салхи   Г. Зүүн зүгийн салхи
11. Далай их газрын хооронд үүсэх ба улирлаар салхилна.
А. Сэрүүн орны муссон   Б. Хүйтэн орны муссон   В. Муссон
12. Нарны цацрагыг хэд ангилдаг вэ? Нэрлэж бич
А. 2   Б. 3   В. 4
.....
13. Хамгийн дулаан сарын 0 градуст изотерм болон хойд өмнөд туйлын дунд оршино энэ ямар бүслүүр вэ?
А. Мөнх хүйтний бүслүүр   Б. Сэрүүн бүслүүр   В. Халуун бүслүүр   Г. Хүйтэн бүслүүр
14. Хийн мандлын үе давхрагыг харгалзуул
Тропосфер   дунд мандал
Мезосфер   орчих мандал
Экзосфер   халуун давхраа
Термосфер   гадаад давхраа
Стратосфер   давхраат мандал
15. Дэлхийн гадрага агаар мандал дулааны гормын ерөнхий зүй тогтлоос үйднэ дэлхий дээр хэдэн бүслүүрт ялгарч үздэг вэ?
А. 6-н бүслүүр   Б. 7-н бүслүүр   В. 8-н бүслүүр   Г. 4-н бүслүүр
16. Агаарт тухайн үед бэлэн оршиж байгаа усны уурын хэмжээг..... гэнэ.

А. Үнэмлэхүй чийг   Б. Үнэмлэхүй чийгийн багтаамж   В. Харьцангуй чийг   Г. Дутмаг чийг

17. Тодорхой температуртай агаар шингээж болох усны уурын дээд хэмжээг..... гэнэ

А. Үнэмлэхүй чийг   Б. Үнэмлэхүй чийгийн багтаамж   В. Харьцангуй чийг   Г. Дутмаг чийг

18. Дээд мандлын үүл буюу 6000м-с дээш үүлэнд ямар ямар үүр багтах вэ? Нэрлэж бичнэ үү?

.....

19. Үүлний төрлүүдийг латин нэршилтэй нь холбоно уу

1. Сэмжин	a. cirrostratus
2. Сэмжин бөөн	b. altocumulus
3. Сэтжин давхраат	c. cirrus
4. Өндрийн бөөн	d. cirrocumulus

20. 20 градус температуртай агаарт 5 грамм чийг агуулагдаж байв харьцангуй ба дутмаг чийгийг тодорхойл

Хувилбар Д

1. Хуурай агаарын найрлагад зонхилох элементийг сонгоно уу?
А. азот, хүчилтөрөгч   Б . нүүрсхүчлийн хий, хүчилтөрөгч
В. аргон, нүүрсхүчлийн хий   Г. аргон, азот
2. Агаарын хийн 90% нь орших давхаргыг нэрлэнэ үү?
А. Стратосфер Б. Тропосфер В. Термосфер Г. Мезосфер
3. Агаар мандал үүлгүй цэлмэг үед газрын гадаргад шууд ирдэг цацрагыг.....гэнэ.
А. Шулуун Б. Сарнисан В. Ойсон Г. Нийлмэл
4. Дэлхийд нарнаас ирэх дулаан ба дэлхийгээс гадагш алдагдах дулааны ялгаврыг.....гэнэ.
А. Дулааны баланс Б. Агаарын тэмвератур В. Дулаан дамжуулалт
Г. Дулааны өөрчлөлт
5. Уг бүслүүр нь туйл талаасаа хамгийн дулаан сарын 0°C- ийн изотермээр зааглагдана.
А. Халуун   Б. Сэрүүн   В. Хүйтэн   Г. Мөнх хүйтэн

Нөхөж бичнэ үү?

6. Агаарын даралт ба нягт нь 1..... 2..... 3..... хамаардаг тул газар бүр адилгүй, байнга өөрчлөгддөг.
7. .... нь агаарын даралтын зөрүүгээс үүсдэг агаарын хэвтээ чиглэлийн хөдөлгөөн юм
8. Температур, чийг, тунгалагшилт зэрэг физик шинжээрээ ижил их хэмжээний орон зайг эзлэн орших агаарыг ..... гэнэ.
9. Далайгаас эх газрын хооронд үүсэх ба улирлаар чиглэлээ өөрчилдөг салхийг ..... гэнэ.
10. Агаарт байх ёстой чийгийн хэдэн хувь нь одоо байгааг..... илэрхийлнэ.

Тооцоолон бодно уу?

11. Гадарга дээр агаар 25°C байгаа бол 9000 м өндөрт нисэж яваа онгоцны гаднах температур хэд байхыг тооцоолоорой.
12. Жилийн турш 19°C байдаг газар ямар дулааны бүслүүрт багтах вэ?
13. Агаарын температур 10°C, үнэмлэхүй чийгийн багтаамж 9,41 г/м³, харьцангуй чийг 60% бол үнэмлэхүй чийг хэд байх вэ?

Учрыг тайлбарлаарай

14. Тропосферийн өндөр экватор ба туйл орчимд яагаад ялгаатай байдаг вэ?
15. Эсрэг циклонд тунадас орох нөхцөл бүрддэггүй нь ямар учиртай вэ?
16. Дэлхийн томоохон цөлүүд халуун оронд оршдог нь ямар учиртай вэ?
17. Манай оронд салхи ихэнхдээ баруун зүгээс байдгийг хэрхэн тайлбарлах вэ?
18. 12000 м ба 3000 м-ийн өндөрт нисдэг 2 онгоцны аль цаг агаарын нөхцлөөс болж саатах магадлалтай вэ? Яагаад?

Зөв харгалзуулна уу?

19. А. Дээд мандлын үүл
Б. Дунд мандлын үүл
В. Доод мандлын үүл
20. А. Экваторын бүслүүр
(экваторын 2 талд оршино.)
Б. Тропикийн бүслүүр
В. Сэрүүн бүслүүр
Г. Туйлын бүслүүр
1. Давхраат бөөн үүл
2. Сэмжин бөөн үүл
3. Өндрийн бөөн үүл
1. Тунадас маш бага 200мм хүрэхгүй
2. 40°-60°-ын хооронд 500-900 мм тунадас орно.
3. Жилд 100-250мм- ээс бага
4. Жилд 1000-3000 мм тунадас унана.

10-р ангийн усны нөөц, хэрэглээ сэдвийн тест “А”

1-р хэсэг

1. Дэлхийн гадаргын хэдэн хувийг ус эзлэх вэ?
  - а. 10%
  - б. 30%
  - в. 71%
  - г. 50%
2. Дэлхийн далайн хамгийн гүн хонхор хаана байдаг вэ?
  - а. Атлантын далайд
  - б. Энэтхэгийн далайд
  - в. Хойт мөсөн далайд
  - г. Номхон далайд
3. Манай дэлхий хэдэн настай вэ?
  - а. МЭӨ 4000 онд
  - б. 4,5 тэрбум жил
  - в. 2 сая/ жилийн өмнө
  - г. 10 тэрбум жилийн өмнө
4. Хамгийн урт гол аль нь вэ?
  - а. Нил
  - б. Амазонк
  - в. Конго
  - г. Миссипи
5. Дараах зүйлсийн аль нь голын үйл ажиллагаанд холбоогүй вэ?
  - а. татам
  - б. морены хурдас
  - в. хүрхрээ
  - г. голын эрэг
6. Томоохон голыг цутгалынх нь хамт юу гэж нэрлэдэг вэ?
  - а. ус хураах талбай
  - б. ай сав
  - в. гол мөрний систем
  - г. урсацын эзлэхүүн
7. Газар доорхи усны ихэнх нь хаанаас үүсэлтэй вэ?
  - а. гол мөрөн
  - б. булгийн ус
  - в. артезийн ус

г. ул хөрсний ус

8. Хамгийн их ус хураадаг талбайтай гол аль нь вэ?

а. Нил

б. Амазонк

в. Конго

г. Миссипи

9. Далай тэнгисийн усны дундаж давсжилт хэдэн хувь промилль вэ?

А. 35‰

Б. 55‰

В. 45‰

Г. 50‰

10. Далайн хүйтэн урсгалыг ялга.

А. Аляскын урсгал

Б. Хойд пассатын урсгал

В. Калифорны урсгал

Г. Гольфстримийн урсгал

11. Дэлхийн далайн хамгийн гүн хонхор хаана байдаг вэ?

А. Номхон далайд

Б. Атлантын далайд

В. Энэтхэгийн далайд

Г. Хойд мөсөн далайд

12. Далайн дулаан урсгал гэж юу вэ?

А. Усны температуур нь 20°C дээш

Б. Усны дундаж температур жилийнхээс илүү

В. Усны температур нь орчныхоо уснаас дулаан

Г. Ус нь хүйтний улиралд хөлдөдгүй

13. Далайн ёроолын гадарга ямар байдаг вэ?

А. Элсэрхэг гадаргатай

Б. Амьдрал байхгүй

В. Ногоон хөвдөөр хучигдмал

Г. Хуурай газрын гадаргатай төстэй

14. Далайн усыг хамгийн их бохилдуулагч зүйл аль нь вэ?

А. Нефть

Б. Загас

В. Амьтан

Г. Ургамал

15. Далай тэнгисийн уур амьсгалд юу нөлөөлөх вэ?

А. Далайн гүн

Б. Уур амьсгал

В. Усны нягт

Г. Ёроолын хотгор гүдгэр

16. Далай дор ямар чулуулгын давхарга байхгүй вэ?

А. Тунамал чулуулаг

Б. Боржин чулуулаг

В. Хүрмэн чулуулаг

Г. Хувирмал чулуулаг

17. Далайн урсгал үүсэх түүний чиглэлд нөлөөлдөг хүчин зүйлийг сонгоно уу?

А. Уур амьсгал

Б. Цутгалууд

В. Тогтмол салхи

Г. Пассат салхи

18. Далай усны температурыг тодорхойлогч хүчин зүйлийг сонгоно уу?

А. Газарзүйн өргөрөг, далайн урсгал

Б. Усны нягт даралт

В. Нарны цацаргийн хувиарлал

Г. Далай усны давсжилт

19. Далайн урсгалыг гарал үүслээр нь дрейф, нөхөх, нягтын урсгал гэж ангилдаг. Дрейф урсгалыг олоорой?

А. Хойд ба Өмнөд Пассатын

Б. Экваторын эсрэг урсгалууд

В. Гольфстримын

Г. Перугийн

20. Аль нь далай дулаан урсгал вэ?

А. Самолийн

Б. Лабрадорын

В. Бразилийн

Г. Канарын

1. Тохирох үгийг нөхнө үү.

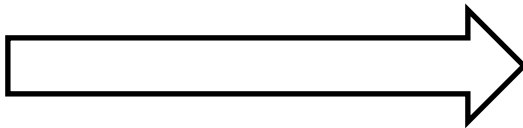
Далайн урсгал хойд хагаст ..... өмнөд хагаст.....эргэлдсэн битүү тойрог үүсгэсэн байдаг. (нар буруу, нар зөв)

2. Далайн усны давсжилт ямар үед их байх жишнэ үү?

Тунадас.....ууршилт

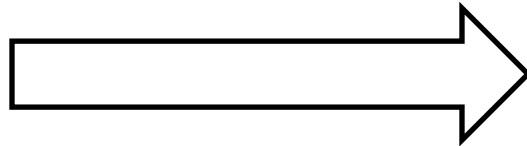
3. Далайн усны давсжилт яаж өөрчлөгдөх вэ?

А. Туйлаас

экватор руу

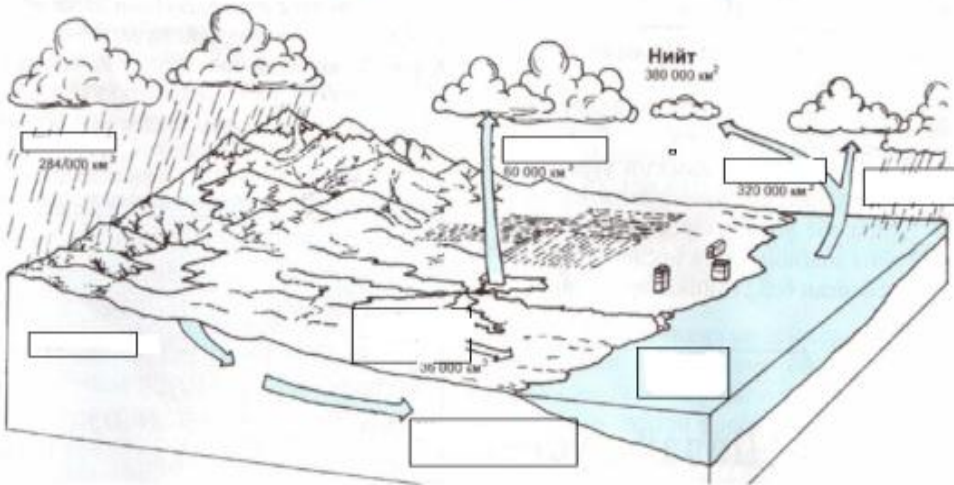
Б. Дулаан бүсээс

туйл руу

4. Доорх зургийг ажиглаж хүснэгтийг бөглөж бичнэ үү?

Байгаль дахь усны эргэлт

5. Хуурай газрын ус гэж юу хэлэх вэ ?

Хуурай газар дээр ус ....., зэрэг хэлбэрээр оршино.

10-р ангийн дэлхийн амьдралын тархалт сэдвийн тест

1. Бүх төрлийн амьд организм амьдардаг газарзүйн бүрхэвчийн хүрээг юу гэдэг вэ?
А. Агаар мандал   Б. Биомандал   В. Чулуунмандал   Г. Газрын давхарга
2. Амьд бодисын нийт тоо хэмжээг ..... гэнэ.
А. Биогеоценоз   Б. Биомандал   В. Биомандалын хил   Г. Биомасс
3. Организмуудын амьдрал ба тархалтанд нөлөөлж буй амьгүй байгалийн болон хүний хүчин зүйлсийг ..... гэж нэрлэнэ.
А. Гадаргын хүчин зүйлс   Б. Байгалийн хүчин зүйлс
В. Хүний хүчин зүйлс   Г. Экологийн хүчин зүйлс
4. Амьд организмууд орчинтойгоо хоол тэжээл болон энергийн солилцоонд оршино. Амьд организм ба амьдралын орчны энэхүү нэгдлийг юу гэж нэрлэдэг вэ?
А. Биомандал   Б. Агаар мандал
В. Байгаль дахь амьд бодисын эргэлт   Г. Экосистем
5. Хуурай газрын биомассын тархалтад нөлөөлөх хүчин зүйлсийг сонгоно уу.
А. Дулаан, Байршил   Б. Дулаан, ус чийг   В. Температур, гадаргын өндөр
Г. Дулаан, хүн ам
6. Дараах бүсүүдийн аль нь хамгийн их биомасстай вэ?
А. Сэрүүн бүс   Б. Туйлын бүс   В. Халуун бүс   Г. Цөл
7. Хуурай газар ургамалын масс нь амьтаныхаасаа ....., харин далайд амьтны масс ургамлынхаас ..... байдаг.
А. Их, бага   Б. Их, их   В. Бага, их   Г. Бага, бага
8. Нэг төрлийн орчинд орших ургамал, амьтан, бичил биетэний харилцан холбооны нэгдлийг юу гэж нэрлэдэг вэ?
А. Биоценоз   Б. Биотит   В. Экосистем   Г. Хам холбоо
9. Экосистем нь ..... болон ..... бүрэлдэхүүн хэсгээс тогтдог.
10. Биомандал дахь энерги ба тэжээлийн бодисын солилцоог ерөнхийд нь юу гэж нэрлэдэг вэ?
А. Биогеоценоз   Б. Экосистем   В. Фитоценоз   Г. Биохимийн эргэлт
11. Фитоценоз гэж юу вэ?
А. Ургамал ба орчны нэгдэл   В. Хүн ба хүрээлэн буй орчны нэгдэл
Б. Амьтан ба орчны нэгдэл   Г. Бүгд зөв
12. Газрын гадаргын үржил шимтэй өнгөн хэсгийг юу гэдэг вэ?
А. Өвс   Б. Чулуун бүрхэвч   В. Хөрс   Г. Шороо
13. Дараах эх газруудаас хөрсгүй эх газрыг сонгоно уу.
А. Ази   Б. Австрали   В. Африк   Г. Антрактид
14. Хөрс үүсэхэд үндсэн хэдэн хүчин зүйл нөлөөлдөг вэ?
А. 4   Б. 5   В. 6   Г. 3
15. Хөрс нь хэдэн үе давхаргатай вэ?

А. 4   Б. 5   В. 6   Г. 3

16. Дулаан орчин дахь хөрсний шинжийг зөв тодорхойлсоныг нь сонгоно уу.

- А. Зузаан, Ялзмаг их, Бичил биетэн их, Эрдэс бодис элбэг
- Б. Нимгэн, Ялзмаг бага, бичил биетэн ядуу, Эрдэс бодис бага
- В. Зузаан, ялзмаг бага, бичил биетэн бага, Эрдэс бодис их
- Г. Нимгэн, ялзмаг их, бичил биетэн их, эрдэс бодис бага

17. Дэлхий дээр тархсан амьтдыг тарал зүйлээр нь хэдэн муж болгон хуваадаг вэ?

А. 5   Б. 3   В. 8   Г. 9

18. Газарзүйн бүрхэвчийн хүрээнд хэдэн бүслүүр ялгагддаг вэ?

А. 9   Б. 10   В. 12   Г. 13

19. Аль нь үнэн бэ?

- А. Газарзүйн бүслүүр болон газарзүйн бүс нь үндсэндээ нэг ойлголт юм.
- Б. Газарзүйн бүс нь зөвхөн хуурай газрын хүрээнд илэрдэг.
- В. Газарзүйн бүс нь хуурай газар болон далай тэнгисийн хүрээнд илэрдэг.
- Г. Газарзүйн бүс нь зөвхөн далай тэнгисийн хүрээнд илэрдэг.

20. Чийгийн илүүдэлтэй нөхцөлд болон усан доторч амьдарч чаддаг ургамлыг юу гэж нэрлэдэг вэ?

А. Галофит   Б. Ксерофит   В. Гигрофит   Г. Бүгд буруу